

Bácsmegeyei Függetlenség

A BÁCSDROG VÁRMEGYEI ÉS A ZOMBORI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT HIVATALOS KOZLÖNYE.

Előfizetési ár: Egész évre 10 kor., félévre 5 kor., negyedévre 3 kor. **Tanítók részére:** Egész évre 8 kor., félévre 4 korona. Egyes szám ára 10 fillér.

A lap tulajdonos: „Bácsmegeyei Függetlenségi és 48-as Párt” megbízásából:

FALCONE LAJOS.

Felelős szerkesztő:
PINTER GYULA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Erzsébet-körút 13. sz.
Közlemények és előfizetések ide küldendők.
Megjelenik: vasárnap és csütörtökön.

Elpaklizzák a városfejlesztést?

Széles körben — és nemcsak a mi pártunk körében, hanem a város fejlődése iránt érdeklődő mungók és egyéb hatvanhetesek között is — kellemtelen és kínos föltűnést keltett az a váratlan meglepetés, hogy az április 12-re összehívott városi közgyűlés tárgysorozatából *kifüggetlítették* a városfejlesztési és gazdasági akció keresztülvitelére küldött huszas bizottság üresen álló elnöki székeinek betöltését; ami egyetelmű azzal, hogy az egész akciót mesterségesen megbénítják, mert a bizottság nélkül nem működhetik.

Akkor, amikor a volt főispán válasza elhatározott dolog volt, eljutott hozzánk a hír, hogy a polgármester a városfejlesztési akció megakasztásán fáradozik. Nagyon jól tudtuk ugyan, hogy a huszas bizottság működése szálka a polgármester szemében, mert nem tudja fékezni adáz haragját amiatt, hogy a közgyűlés, félre nem érhető szándékossággal, nem bízta rá a háját, vagyis tüntető módon nem őt, hanem a volt főispánt választotta meg a huszas bizottság elnökévé. Föltételeztük tehát róla a lappangó aknamunkát, a bizottság működésének alattomos kontrakarrizációját, de azt még se hittük, hogy lesz bátorsága kihívó módon fumigálni a közvéleményt és nyíltan gáncsot vetni a városfejlesztési akciónak úgy, hogy lefejezett állapotban tartja a huszas bizottságot.

Hauke ur azonban, ime, konokabb és vákmerőbb legény, mint ahogy hittük, mert mégis csak elkövette azt a turpisságot, hogy kicsaklizta a tárgysorozatból a huszas bizottság kiegészítését, noha bizony számíthatott rá, hogy azt nem tűri el szó nélkül a közérdeket szívéükön viselő városatyák.

Ne álljon elő senki azzal az ellenvetéssel, hogy hiszen a polgármester, megrendült egészségi állapota miatt, most nem áll élein a városi adminisztrációnak. A valóság ugyanis az, hogy a fontosabb ügyekben való intézkedést fenntartja magának és helyettese kénytelen az ő irányításához alkalmazkodni.

Summa summarum: a szóbanforgó polgármesterkedést mi egyenesen a polgár-

mester rovására írjuk és most, amikor még nem késő a szándékos mulasztást pótolni, mert a póttárgysorozatba még fölvehető a kihagyott tétel — ezennel föl hívjuk a főispán figyelmét a sajnálatos esetre.

Legyen szabad a főispán urat emlékeztetni arra a székfoglaló főispáni programbeszédre, amely — ha nem csalódunk — február hó 6-án hangzott el a városháza dísztermében. A főispán ur, ha újból átolvassa, talál abban a székfoglaló beszédben igen szépen csengő szövegeket és komoly ígéreket a város fejlesztéséről. Nos hát, bátrak vagyunk a főispán urnak eszébe juttatni a boldogult idősb Andrassy Gyula grófnak azt a nobiliss mondását, amely annak idejében fölségének is nagyon megtetszett s amely így hangzik: „*Megígérem nektek megartani könnyűt.*” S egy füst alatt legyen szabad arra a szempontra is utalni, hogy egy fiatal, kezdő közéleti férfiú számára alig lehet szebb ambíció, mint a nevét *hasznos alkotásokkal* megörökíteni.

Ezért az ambícióért nagyon érdemes félretolni Hauke ur *mentorokodó vezetését*. Mert Hauke ur nemcsak *vezet*, hanem *gyakorta — félre is vezet*.

Tanítók sanyargatása.

Ha nem volna már egészen elkoptatott közhely, idéznék az ismeretes régi mondást: „*Quem dii odere, paedagogum fecere.*” (Akit az istenek gyűlölnék, tanítót csinálnak belőle.) Ám, ha maga a *mondás* kopott is, a benne rejlő *igazság* az idők folyamában sem kopott meg; mert — sajnos — nálunk, a kultúrával hivatkozott XX-ik században is, azok a szerencsétlen „napszamosok”, akik a kultúra falait építgetik, ha nem is mindenütt, de igen sok helyen éppen olyan száraz kenyéren tengődnek, mint hajdani elődeik; ha ugyan a szűkmarkuan mért fizetésből, a mai drágaság mellett, egyáltalában jut nekik kenyérrel való.

Fölháborító példa gyanánt előttünk fekszik az óbecsei tanítók esete; akik öt és fél év óta hasztalan küzdenek azért, hogy azt a csekély fizetésjavítást, melyet a törvény biztosít nekik, megkaphassák. Hat esztendővel ezelőtt már tarthatatlan volt az óbecsei tanítók helyzete; az évi 400 forintos éhbér mellett nem győzték tovább a koplalást; s egyik-másik már azon a ponton állott, hogy inkább elmegy napszámra, mert úgy többet keres, mint a tanítói állásban. Akkor jött az Apponyi-féle törvény, mely fizetés-kiegészítést, lakbérkiegészítést rendelt nekik.

No, gondolták magukban az óbecsei tanítók, az első lépés megvan a helyzet javulásának útján, most már könnyebb lesz üválni a második lépést; talán még eljön az az idő, amikor a tanítóságból is meg lehet élni.

Az óbecsei „intéző körök” azonban a korai Tantalusokat csináltak a szegény tanítókból. Tantalusnak tudvalevőleg az volt a gyötördése, hogy folyton a szeme előtt volt és egész az ajakáig ért a víz, megis szomján kellett epednie, mert mikor mohó vágyakozással inni akart, a víz mindig elfutott tőle. Nos, az óbecsei tanítók előtt is ott volt a törvényben előírt fizetés-kiegészítés és lakbér-kiegészítés; de mikor föl akarták venni, az óbecsei előljáróság függet mutatott nekik. Az óbecsei képviselő testület kimondta, hogy nem ad egy fillér fizetés-kiegészítést és lakbér-kiegészítést sem; fizessen más, ha tetszik neki; ők fűtyúlnak minden kérésre, sürgetésre, törvényre és felsőbb rendelkezésre; a tanítók tegyenek róla, ha tudnak.

Szegény tanítók futottak fűhöz fához; panaszkodtak kisebb-nagyobb potentátóknak; kértek könyörögtek, követelöztek; zörgettek az illetékes közhatalóságok ajtaját; mind nem ért semmit; a mesterséges huza-vona, Óbecse község vezetőségének fufangja és makacszkodása öt és fél éven át megakadályozta az ügy végleges elintézését. Az alatt a szegény tanítók nyomorogtak, nélkülöztek, a méltatlanság miatt keseregtek és háborogtak; már „reménység anyánk emlőin” sem tudtak táplálkozni; s volt közöttük olyan, akit a kétségbeesés már az öngyikosság örvénye felé hajtott.

Annál fölháborítóbb dolog ez, mert Óbecse község az ország legjobbmódu községei közé tartozik, községi pótdólya nincs, ellenben szép, somma tőkepenze hever a bankokban; tehát nem a szorultság, hanem pusztán a szűkkeltség, a legrutabb fukarság és kapzsiság vezette, mikor a tanítók jogos követelésének kifizetését, megtagadta és az ügy elintézését mindenféle manipulációval hátráltatta. És nem kevésbé fölháborító az is, hogy a felsőbb hatóságok, amelyeknek erkölcsi kötelességük lett volna a törvénynek, a jogrendnek és a méltányosságnak energikusan érvényt szerezni s amelyek, mikor pártpolitikai érdekről van szó, tudnak is tüzelvással erőszakolni — öt és fél éven át türetek a huza-vonát, szemret hünytak a község vezetőségének renitenciájára fölött. Ez az egyetlen eset is égrekiáltó bizonyítéka a mi kormányzati rendszerünk mizerábilis voltának.

Vége ez év előjén ez a valóságos tengeri kigyóvá nőtt ügy, amely öt és fél évig tartó odisszeája alatt megjárta a vármegyét, a minisztériumot és a közigazgatási bíróságot — dűlőre jutott azzal, hogy az illetékes faktorok a tanítóknak adták igazán Óbecse községet a visszatartott illetmények kifizetésére kötelezték. *Legyfi, Szemző István főispán, mint a közigazgatási bizottság elnöke, kategorikusan utasította is erre a községet.*

Azt hihetné az ember, hogy most már vége szakadt a további huza vonának. Dehogy is szakadt. Óbecse község vezetősége még most is szeretné tovább gyötörni a Tantalusait. A tisztelt vezetőség ugyanis írtja a felsőbb rendelőre; s a község főjegyzője a főispáni utasításra gunyos fitymálással annyit mondott, hogy szeretné ő látni azt az embert, aki azt a rendeletet végrehajtja. S valóban, a főszolgabíró, aki a felsőbb rendeletek végrehajtására hivatalból köteles ügyelni — nem csinált semmit; a tanfelügyelő hasonlóképpen, noha neki talán első sorban lenne hivatása a tanítók törvényes érdekeit határozottan védelmezni.

A tanítók ilyen körülmények között minden reményességüket Szemző István főispánba vetik, aki eddig a legnagyobb jóakarattal és humanitással viseltetett irántuk és a szívén hordozta érdekeiket.

Április 4-én tehát az óbecsei tanítótestület összes férfi tagjai — névszerint: Laczkovits Antal igazgató, Kovács Ferenc, Tihanyi Gyula, Tihanyi Ernő, Fárás József, Palásthy Félián, Varga József, Kelemen József, Konenda János, Losonci Antal, Koncsok Antal, Zórád János, Milovánov Lyuba, Piroski Szvetozár, Popov Lázár, Popovits János, Hadnagyev Dóme, Popovits Mladen, Darvas Béla, Csipilits Ádám — bejöttek Zomborba és testületileg tisztelgtek a főispánnal. A küldöttség vezetője, Fárás József előadta neki, hogy Óbecse község vezetősége a felsőbb rendeleteket és a főispáni utasításait sem hajlandó respektálni; kérte, hogy a renitens községi vezetőséggel szemben a végérvényes felsőbb döntésnek és a főispáni rendeleteknek szerezzen érvényt és tiszteletet.

A főispán a legnagyobb előzékenységgel fogadta a küldöttséget, látható megütközéssel és megbotránkozásal hallgatta a panaszt s azaz a megnyugtató kijelentéssel bocsátotta el a tanítókat, hogy ügyüket 48 órán belül dűlőre juttatja.

Az óbecsei tanítók hálásan fogadták a főispán humanus viselkedését, föltétlenül biznak az ígretében és nem győzik magasztalni igazságos és energikus magatartását.

Részünkről is elismeréssel honoráljuk a főispán eddigi viselkedését; de egyszersmind nagy érdeklődéssel várjuk a kifejlődést. Mert itt már tulajdonképpen a főispán és az elbizakodott községi vezetőség párbajáról van szó. Nemcsak a felsőbb hatóságok döntésének, nemcsak az igazságnak, méltányosságnak és humanitásnak kell itt érvényt szerezni, hanem a *lefelmúlt főispáni tekintélynek is.*

A főispánnak bizonyára megvan a *hatálya és ereje* ahhoz, hogy a kihívó renitencia letörésével rendet csináljon. Hogy az *erélye* is meg lesz e hozzá, azt majd maglatjuk.

HIREK.

Városi közgyűlés. Hosszas huza-vona után, az évnek negyedik hónapjában, immár mégis eljutottunk oda, hogy a város vezetősége, április 12-én, szombaton délután 3 órára összehívatta a városi közgyűlést. Az 58 tétel tartalmazó tárgysorozat, egyebek között magában foglalja a választójogi reform kérdésében beadott indítványokat is, a Buday Gerőé kivételével, amely bizonyára a póttárgysorozatba kerül és a többiekkel kapcsolatosan fog tárgyalatni. A tárgysorozat egyébként nem elégtit ki a jogos várakozásokat, mert több fontos ügy hiányzik belőle. Így például hiányzik a városfejlesztési és beruházási huszas bizottság elnöki székének betöltése — a melyről különben la-

punk más helyén szólunk bővebben — és hiányzik a rendőrség fejlesztésére adott 11 ezer korona államsegély bejelentése is. A tárgysorozat ezen fogyatékosága előreláthatólag kritika tárgyát fogja képezni a közgyűlésen, amely mástekintetben is élénknek és érdekesnek ígérkezik.

Doktoravatás. Petényi Józsefet, Petényi József tanító, a zombori függetlenségi párt titkárának fiát, e hó 5-én a budapesti tudományegyetemen az orvostudományok doktorává avatták.

A főispán ur „verbuvál”. Tudomásunkra jutott, (dokumentum is van róla a kezünk között) hogy a főispán ur a jövő szombaton tartandó városi közgyűlésre, amelyen tudvalevőleg a választójogi reform kérdése is szönyegre kerül, erősen verbuválja a kormány táborába a városatyákat. Apró kis levelecskék röppennek szét a város különböző részeibe a következő ártatlan tartalommal: „... urnak. Van szerencsém felkérni Uraságodat, hogy engem *hivatalos* helyiségemben... órákor felkeresni sziveskedjék. Teljes tisztelettel: Szemző s. k., főispán.” Talán mindenki gyanítani fogja, hogy a főispán ur a találkán nem az illető városatyák szép szeméiben akar gyönyörködni és nem is a kedves egészségük iránt kíván érdeklődni, hanem a szombati szavazás irányában léssen hozzájuk néhány bizalmas szava és parancsolatja. Jó, jó, hiszen senki sem vonja kétségbe, hogy a főispán urnak is joga van korteskedni és bölcsen tudjuk azt is, hogy — ha már főispánságot vállalt — hivatása a „sőember” szekerét tolatni, miután ő maga is ott ül a saroglyában. Hanem ahhoz már igen is szó fér, hogy a *hivatalos helyiséget* teszi a verbuválás színterévé. Vagy ha már azra teszi, akkor tüzesse ki a cégéret a Burgra és irassa ki a főispáni hivatalos helyiség fölé: „*Szabadalmazott m. kir. kortestanya.*” Vagy ha ez a cégéta nem tetszik, akkor talán alkalmas lenne ez a föltírás: „*Dresszirozó intézet, apportirozó városatyák számára. Meleg készorítás, nyújtas szó, kiltátások zsiros konvokra, nagy választékban.*”

Jóteknycélú mozi előadás. Vettük és adjuk a következő értesítést: Az Arena Mozi, a budapesti Uránia tudományos színház zombori fiókja, a Magyar Védő Egyesület kérésére előadja f. é. április 8-án, kedden, Dobiecki Sándornak, a budapesti Magyar Védő Egyesület ügyvezető alelnökének a Nem adóznak című hatóságos darabját, melyet az Uránia magyar tudományos színház Budapesten többször adott elő s melyet az ország több városában is nagy hatással hoztak színre. Szerző élénk képekkel festi a magyar ipar állapotát s arra törekszik, hogy hódítsuk vissza a hazai piacot a magyar ipar termékeinek. A felolvasással egybekötött előadás mindenkit érdekel. A három felvonás alatt 170 színesen vetített kép és számos mozgólénykép fog mutatva oktatólag hatni. Az Arena Mozi vállalat a tiszta bevételt a Magyar Védő Egyesületnek adja. Két előadás lesz. Az ifjusági d. u. 4 órákor 30 filléres belépő díjjal, a rendes előadás rendes helyárakkal pedig este fél 9 órákor lesz. Felhívjuk városunk közönségének és ifjuságának a figyelmét az előadásokra és kérjük minél nagyobb számban való megjelenésüket. A továbbiakat falragaszok hirdetik. Zombor, 1913. évi április hó 3-án. Magyar Védő Egyesület. Steiner Lajos, ügyv. igazgató. Vértesi Károly, elnök.

Kedves jelenet a Fernbach-kastélyban. A napokban a csonoplyai függetlenségi kör 25 tagu küldöttsége kereste föl Fernbach Károly orsz. képviselő, volt főispán babapuszta kastélyát, hogy Fernbach Károlynak és nejének, aki tudvalevőleg a nyáron a csonoplyai függetlenségi kör zászlószentelési ünnepélyén a zászlóanyai tisztet töltötte be, emlékül átadja azokat a képeket, melyeket a kör a zászlószentelésről

készítettett. Fernbach Károly és neje azonban családi ügyben éppen Budapesten időztek s a kastélyban a családtagok közül nem volt más, mint a Fernbach házaspár immár fölserdült, bájos leánykája, Fernbach Márta, anyai nagyatyjának, Karácson Gyula nyugalmazott alispánnak a társaságában. A csonoplyaiak küldöttsége mindazonáltal nem járt hiába. A kastély fiatal urnöje ugyanis rögtön beletalálta magát a helyzetbe, szülői nevében forma szerint fogadta a küldöttséget, átvette az emlékképeket, meleg szavakkal megköszönte a figyelmet és megemlékezést s biztosította a küldöttséget, hogy a képeket szülői kedves és becses emlék gyanánt fogják megőrizni; végül pedig lelkesen buzdította a csonoplyaiakat, hogy ápolják szívükben a nemzeti érzést s tartsanak ki híven és tántoríthatlanul azok mellett a nemes és hazafias elvek mellett, amelyekért eddig küzdöttek. Ezután hagyományos szokás szerint barátságosan megvendégelte a küldöttséget s olyan bájos fesztelenséggel és meleg szivességgel végezte a háziasszonyi tisztet, hogy a küldöttség a legkellemesebb impresszióval távozott a kastélyból és bizonyára meg fogja őrizni a kedves jelenet emlékét. Első *politikai szereplése* volt ez Fernbach Mártának, de — hitünk szerint — nem az utolsó; mert hiszen ő a szó szoros értelmében az anyatejjel szivta magába a hazafias érzelmeket, s nevelése abban a nemes és magas eszmekörben mozgott, melynek egyik sarkalatos dogmája a költő eme szép mondásában jut kifejezésre: „*Magyar hölgynek születél, dtd érte sorsodat. Magyar hölgynek születni: nagy és szép gondolat.*”

Özvegyi nyugdíj. A nemrégiben elhalt Müller Béla szolgabíró özvegyének a vármegye 1400 korona évi nyugdíjat állapított meg.

Halálozás. Özv. perniczai Szaich Emőné szül. Schöbel Berta április 2-án életének 44-ik évében, elhunyt. Temetése április 3-án ment végbe.

Muzeum. A vármegyei történelmi társulat muzeumának régiségtára április 6-án, vasárnap, délután 2—4 óráig nyitva lesz és díjtalanul megtekinthető.

Bucsuestély. A zombori iparos dalárda által a városból elköltözött volt igazgatójának és örökös diszelnökének, Gruda Pál kereskedőnek tiszteletére rendezendő bucsuestély és társasvacsora április 12-én, szombaton este megy végbe a *Vadászkiirt* vendéglő helyiségében. A társasvacsorára részvételi jegyek előre válthatók személyenként 2 koronáért Hrabovszky István villanyszerelési üzletében, (Zrinji utca).

Tanulmányut és turisztikai kirándulás Észak-Európába. Ispánovits Sándor budapesti tanár (lakik: Budapest, Rákóczi-ut 11.) aki már a múlt évben rendezett társas kirándulást, a nyáron kirándulást és tanulmány utat rendez Észak-Európába. A tanulmányut hét országon: Osztrák-, Lengyel-, Orosz-, Finn-, Svéd-, Dán- és Németföldön vezet keresztül. Az utirány a következő: Budapest, Oderberg, Granica, Varso, Moszkva, Szent-Pétervár, Vüborg, Helsingfors, Stokholm, Malmö, Koppenhága, Gedslar, Berlin. A nagyobb városokban 2—3 napot időznek. Azonkívül bejárják Finnország nagy részét és megtekintik a finn természeti szépségeket (Imatra vizesés, Punkaharju magaslat, Savoninna fürdő stb.) Julius hó 7-én indulnak s az utazás körülbelül 4 hétig tart s Berlinben, annak megszemlélésével ér véget. A részvételi díj 575 korona, mely magában foglalja a vasut-hajó (mindenütt gyorsvonat), az elszállásolás, az étkezés, az utlevélért járó láttaozás, a muzeumok belépődíját és a borralvót is. Szóval az összes költségeket. A társasutazásban 30-an legfeljebb 35-en vehetnek részt, mégpedig a jelentkezés sorrendjében. Az utazásban résztvenni szándékozók mielőbb jelentsék be részvételüket. Ugyanakkor 100 korona előleget küldjenek be a „Magyar Tanítók Takarékszövetkezetébe” (VIII., József körut 8. sz.) A

részvételi díj június 1-én lesz esedékes. Az összeg részletekben is törleszthető. Közvetlenül az utazásra vonatkozó bővebb tanácsot, tudnivalót, menetrendet magában foglaló prospektust csupán a résztvevőknek küld a kirándulás rendezője.

Felülfizetések. A Zombori Iparos Dalárdának a Zombori Troubadourok közreműködésével husvét vasárnapján rendezett dal- és zeneestélyén felülfizettek: Dr. Mayer Nándor 3-20 K.; Mérő Ignác 2 K.; Kunák Jordán, Csaplár József, Bretter Péter, Bugarszky Athanasz, Gruda Pál, Hódosy Lajos, Berlekovits Mátyás, Sulyok Ferenc, Nebi Ádám, Lehoczky Mihály, Szpevák Mátyásné, Anisity Mihály, Delia Benő, Balta Viktor, Cserer Gyula, Mérő Ferenc, N. N. és N. N. 1—1 K.; Lajos József, N. N. és Hock Jánosné 50—50 fillért. Fogadják a dalárda hálás köszönetét.

Gyilkos férj. Szentfűlöpéről írják: Hoog Péter, szentfűlöpői jómódu 71 éves gazda már több éven át elváltan él 68 éves feleségétől. A férj összeférhetetlen természete, goromba bánásmódja készítette feleségét, hogy őt elhagyva, szomszédházban lakó férjes leányához költözzék. A minap, amikor a házbeliek mindannyian mezei munkára mentek és az öreg asszony csak egyedül maradt otthon, az elváltan élő férj átrontott feleségéhez és azt minden szóváltás nélkül, a nála lévő kézi baltaival többször fejbe vágta. Az asszony vértől borítva összeroskadt, mire a brutális ember még összerugdalta. Ezen állatias kegyetlenség után a férj megugrott. A mezőről hazahívott házbeliek segítettek fel öreg anyjukat, kinek fején 3 életveszélyes seb tátongott, egyik kezén a két kis uj le volt vágva, míg altestén rugástól eredő zuzódások voltak. A helyszínen megtartott vizsgálat után, azonnal kiadták a brutális férj ellen az elfogatási parancsot, kit másnap a szabadkai állomáson csakugyan el is fogtak és Hodság- majd Zomborba kísérték. A súlyosan sebesült asszony belehalt sérüléseibe.

Letartóztatott községi tisztviselő. Topolyáról írják: Bencsik Kálmán topolyai községi földadó nyilvántartó és csendőrség a napokban lopás és gyújtogatás miatt letartóztatva és a topolyai kir. járásbíróhoz bekísérte. Bencsikre a csendőrség rábizonyította, hogy a topolyai községi csendőrök laktanyájából forgópisztolyokat és egy duplacsövű vadászfegyvert még ezelőtt felévvél ellopott s ezt nevezett beismerte. Továbbá a múlt héten Császár Péter nyug. főbírónak a topolyai főutcán levő házát kísérelte meg felgyújtani. Eme alkalommal csípték meg. Kihallgatásakor nemcsak ezt a tettét ismerte be, hanem azt is hogy egy év előtt Topolyán történt tűz martalékvá lett istállót is ő gyújtotta föl. Jelenleg a szabadkai ügyészség börtönében van. Állítólag orvosi megfigyelés alatt, amennyiben az a közfelfogás, hogy a fiatalember, aki derék, jóra való szülők gyermeke, klepto- és piromániában szenved.

Perzsa szőnyegek rendkívüli olcsó árban kaphatók a Vadászúrt volt éttermében Jókai tér.

A közönség köréből.

Igaz történet a bácskai romlott közállapotok keretében nagyon is beleillő szeretetképről.

Az Ur 1911. esztendejének július hó 28. napján a szabadkai m. kir. állami gyermekmenhely igazgatóságához egy R. J.-né nevű óverbázi özvegy asszony két árvája felvételeért folyamodott, kik július hó 30. 5502. sz. a. a menhelybe fel is vétettek. Óverbász község előjárósága, a hivatatos utat betartva, ezen felvételi ügyet a maga csíqa-utjára, a vármegyei árvaszékhez terelte; mire vonatkozólag a gyermekmenhely igazgatósága a folyamodóval 1911. szept. 25. 6159. sz. a. tudatta, hogy az ügy a vármegyei árvaszéknél folyamatban van, illetőleg megszigoralmatott.

Időközben, azaz 1911. évi szeptember hónapban az 5 éves árvaleányka a zombori érseki árvaházba jutott be 1911. november 7. 7142. sz. a. a szabadkai igazgatótól értesítés jött, „hogy a R. gyermekek beszállítása végett

a mai napon Óverbász község előjáróságának vasúti igazolványt küldetett”. „Nevezett gyermekek elhagyottá nyilvánítása és beszállítása ügyét — mondja tovább az igazgatói értesítés — Bács vármegye árvaszékénél két ízben megszürettem, eddig minden eredmény nélkül”.

1911. december hó 7. 7355. sz. a. a gyermekmenhely igazgatójától újra a következő értesítés érkezett: „... tisztelettel értesítem, hogy a R. kiskorúak felvétele érdekében Bácsbodrog vármegyei árvaszékét már három ízben megkerestem, azonban eddig érdemleges intézkedés nem történt”.

Vége Bácsbodrog vármegyei árvaszéke is meghozta 1912. évi május hó 17. tartott tanácsülésén várva-várt 23602. számú „Végvárosi határozatát”, mely méltó meglepetésre így szól: „Mután R. J.-né által Óverbász község előjárósága előtt felvett jegyzőkönyvi kérelme szerint maga az özvegy sem kívánja kiskorú gyermekeinek a menhelyben való elhelyezését, mert keresménye mellett a község is állandó segélyben részesíti s így gyermekeinek eltartására, nevelésére maga is képes; az árvaszék ez ügyben a további eljárást beszünteti”.

Ime, a szegény özvegy, aki hosszú időn át könyörgött elhagyott árváinak felvételéért, hogy általuk napszám keresményében ne akadályoztassék, most egyszerre keresménye és a község állandó havi (hat (6) korona alamizsmát kapott, segélye) mellett maga is képes négy árvája eltartására, nevelésére és jegyzőkönyvi kérelme szerint maga sem kívánja a gyermekeknek a menhelyben való elhelyezését.

A m. kir. állami gyermekmenhely jölelki igazgatója, kit a Bácsmegyei árvaszék között „Végvárosi határozatáról” szintén értesítettek, meggyőződve annak a valódiságnak meg nem felelő voltáról, azt teljes egészében törvényes határidőn belül megfeleltette.

A kiskorú R. P. szegény édesanyja, látva a sok huza-vonát, azon ígéretre, hogy jó viselkedéssel mellett annak idején megfelelően kifizessék, tíz éves árva fiát 1912. év április havában egy topolyai magyar családhoz adta szolgálatba. A szegény fiút azonban már 1912. június hónap elején kénytelen volt eszméletlen állapotban, nagybeteg hazahozni, ahol még június hó 14. „agyhártva gyuladásban” meghalt, illetőleg elhelyeztetett a legjobb menhelyre, a verbázi rk. hitközség sírkertjébe.

A m. kir. állami gyermekmenhely nagylelkű igazgatójának felelőszere végére 1913. március hó 18. megjött a Bácsbodrog vármegyei közigazgatási bizottság gyámügyi felelőszere küldöttségének 1913. február hó 12. tartott ülésének 5531. sz. „Végvárosi határozata”, mely e szegény öreget úgy rejtelmet keltő világitásban helyezi. Mután a való tényeket soroltam fel eddig is, álljon itt a legutolsó „Végvárosi határozat” is a maga meztelen valódiságában, a józan gondolkodású és emberi érzésből még ki nem vetkőzött nagyközönségre bízva a dolog megítélését.

„Végvárosi határozat. A közigazgatási bizottság gyámügyi felelőszere küldöttsége Bácsbodrog vármegyei árvaszékének 1912. évi május 17-ik napján megtartott tanácsülésében 23602/ár. 1912. sz. a. hozott végvárosi határozatát a szabadkai m. kir. gyermekmenhely igazgató főorvosa által törvényes határidőn belül beadott felelőszere folytán felülbírálván, azt tekintettel arra, hogy kiskorú R. P.-re nézve az elhagyottság kétségtelen ismérve fenforognak és az anya elhagyottá nyilvánítási kérelmének visszavonását magában foglaló és Óverbász község jegyzője által 1912. évi május 5. évi felvett jegyzőkönyv tartalma valódisága aggályos — mert a kérelmező anya inni tudván — keresztvonalának alkalmazása indokolatlan, ezennel megváltoztatja, ehhez képest az Óverbászon 1901. évi november 21-én született és öz. R. J.-né anyai gyámsága alatt álló kiskorú R. P-t az 111.303 B. M. r. alapján elhagyottá nyilvánítja és az állami gondozásba való felvételét ezennel elrendeli”.

„Ezzel egyidejűleg az Óverbázi község jegyzője által 1912. május 5. felvett jegyzőkönyv, jelen végvárosi határozat jogerőre emelkedése után az összes iratok kapcsán, kiadatik a kulai járás főszolgabírójának azzal, hogy tekintettel a gyám irni tudására és azon körülményre, hogy ezen jegyzőkönyv a gyám keresztvonalá-

sával van ellátva, — tegye vizsgálat tárgyává a fenti jegyzőkönyv tartalmi valódiságát — egyben állapítsa meg, hogy az Óverbázi községi jegyző és gyám szabályszerű aláírása mellett, miért alkalmazta annak keresztvonalát”.

Miután kiskorú R. P. 1912. június hó 12. évi sajnálatos körülmények között elhalt, az ügy reá nézve végleg be van fejezve; de hogy Óverbász nemesen gondolkodó jegyzőjének nagylelkű eljárása is befejezést nyer e ezzel? azt a közigazgatás felsőbb, igazságos fórumaitól várjuk. Reméljük, hogy ezen szegény öreget felett nem fognak szó nélkül napirendre térni annál kevésbbé, mert Óverbász nobilis jegyzője a Végvárosi határozat kézhezvétele után nyomban, vagyis még 1913. március hó 18. délután, magához rendelte a szerencsétlen anyát és azzal a biztatással illetőleg megnyugtatóssal, hogy fiának elhunytáról fog jelentést tenni, egy üres, azaz egészen tiszta árkus papírost íratott alá a szerencsétlen anyával. Hogy ezen előre aláíratott tiszta árkus papíron miről és milyen jelentés fog a felsőbb hatóságának tételni? annak ismét csak Óverbász község nobilis jegyzője, illetőleg a felsőbb hatóság a megmondója; mit a további feljegyzésre kérek és vár.

Klió.

IRODALOM.

Schön Adolf könyvkereskedésében Zombor. Telefon-szám 161. Kaphatók az e héten megjelent következő könyvújdonások:

Műveltség könyvtára 11-ik kötete: A magyar irodalom története 24 — K
Keien: Magány 2 — „
Bokay: Bohóc.sapka 2 — „
Bródy: Királyok 3 — „
Dr. Királyfi: Magyar állampolgárság 3 — „
Magyarország helységnevtára 12 — „
Valamint az összes zenemű újdonások.

41-100-84

Nyitász.)

Nyilatkozat.

Az Ómorovici Közgazdasági Bank R. T. igazgatósága részéről ellenem közzé tett nyilatkozatra következő a válaszom.

Hogy a fővárosi és más lapokban mely szabálytalanságokkal vagy visszaélésekkel lett vádolva az igazgatóság, reám nem tartozik, azon közleményeket én nem sugalmaztam, azoktól távol állok.

A legutóbbi közgyűlésen az intézet mérlegét jó lélekkel bíráltam, ehhez jogom volt és bírálatomat teljes terjedelmében fenntartom.

Hogy az igazgatóság ezeket derűtlenséggel fogadta-e, vagy hogy bírálatom alaptalan indokokból eredő volt-e, az megérthető Schád Ignác ügyvezető igazgató urnak 1913. évi február 21-én kelt és hozzám intézett saját kezű leveléből, a melyben egyrészt arról értesít, hogy bírálatom napja az ő életének legszomorúbb napja volt, másrészt kijelenti, hogy az általam megrovott szabálytalanságokért nem ő, hanem a titkár felelős.

Nem szokásom másokat rágalmozni, az igazgatóság izléstelen nyitász. támadásának értékelését a közönségre bízom, ha pedig a rágalmozási per meg fog indulni, úgy kívánom, hogy az igazgatóság egészségesen kerüljön ki belőle.

Leibach Antal.

Szerkesztői üzenet.

Bácsalmás. Azon az uton, amelyen Önök megindultak, nem lehet célt érni. Mert a kérdéses engedélyeket politikai jutalomnak és politikai bosszúeszköznek használják föl. Mungó kap engedélyt, becsületes hazafi nem. Hiába volt tehát névre kérni az engedélyt és hasztalan a föllebezés; biztosan el fogják utasítani. Eszerint legokosabb azt a kérényt a sorsára hagyni és ha engedélyt akarnak Önök kapni, akkor kerjék a kör, mint erkölcsi testület részére. Meg fogják kapni; mert szerencsére a társaskörök ilyen kérelmeit feltétlenül teljesíteni muszáj.

*) E rovat alattiakért nem felel a Szerk.

HIRDETÉSEK.

TANONCUL

fiú és leány

a Bácsmezei Nyomdában
fizetéssel, azonnal felvételk.

Kiadó lakás.

A belvárosban, Kis-
templom-utca 4. szám
alatt
egy 4 szobás
lakás kiadó.

ELADÓ HÁZTELKEK.

Ujzombor átellenében, a Thökölyi-uton,
az ugynevezett VILLA TELEP
társaságában :: 55 HÁZTELEK

KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
ELADÓ.
Bővebb felvilágosítással
szolgál a tulajdonos
Benya Antal,
ZOMBOR, Kalap-utca 31.
52-35 6

UJ RÖFÖS ÉS DIVATÁRU ÜZLET.

Van szerencsénk Zombor város és környéke nagyérdemű
közönségének tudomására hozni, hogy Petőfi-utca 3. szám
alatt Vuits P.-féle házban, a nagyszerbtemplom átellenében
a mai kor igényeinek minden tekintetben megfelelő :: ::

uj rőfös- és divatáru üzletet

nyitottunk, amelyet a legegyszerűbb és a legmodernebb
árakkal rendeztünk be. Amennyiben az árukat a legnagyobb
és legismertebb gyárakból szereztük be, úgy módunkban
áll a nagyérdemű közönséget a legolcsóbb árak mellett
pontos és szolid kiszolgálásról biztosítani. A n. é. közönség
szíves rendeléseit várva, maradtunk kiváló tisztelettel

DÓDITS ÉS OPANCSÁREV.

Közkedveltté lett!!

kellemes íze, jósága és olcsósága által a

PÉCSI TETTYE
kristálytisztá forrásvíz,

mely szénsavas víz ma már szegény és gazdag legkedveltebb asztali itala.

Gazdasszonyok és vendéglősök öröme

ha e kiváló vizet adhatják asztalukra.

Kapható minden fűszerüzletben és étteremben.

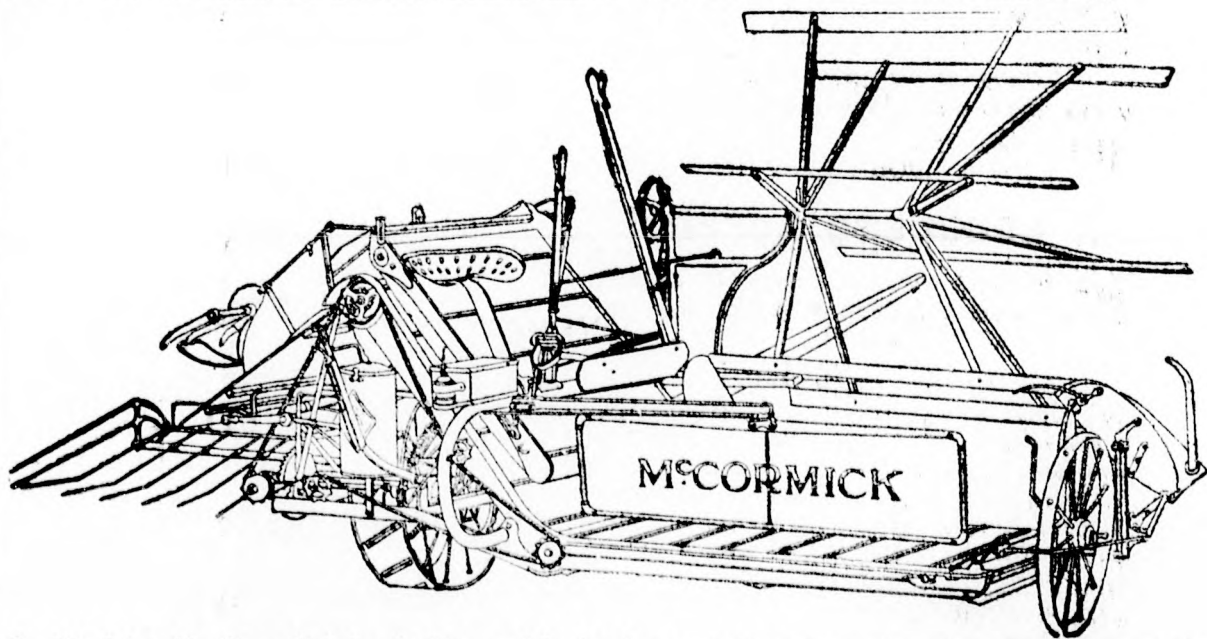
Zombori képviselő:

ARNOVLYEVICS DUSÁN kereskedelmi ügynökségénél.

90-104-87

Zombori főraktár:

Makarits István fűszerkereskedésében.

A világhírű Mc Cormick kéveköltő aratógépek eredeti autorudhordóval, marokrakók,
fűkaszálók, szénagyűjtők, talajmivelő eszközök, kukoricaültetők és benzinmotorok
STIEFELMAYER KÁROLY, zombori gépraktárában kaphatók.
Mc Cormick aratógépek a legtartósabbak és vontatásukhoz a leg-
kevesebb erő szükséges.